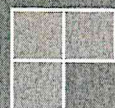

2022

Családsegítő Szolgálat 2022 éves beszámolója

Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő
Szolgálat Csorvás Területi Iroda beszámolója a 2022. év tevékenységéről

TARTALOMJEGYZÉK

1	Bevezető.....	2
1.1	A területi iroda működése a jogszabályok tükrében.....	2
1.2	Tárgyi feltételek bemutatása	4
1.3	Személyi feltételek bemutatása	4
2	Szakmai tevékenység	5
2.1	Feladatok és célok	5
2.2	Észlelő- és jelzőrendszer működtetése:	6
2.2.1	Az észlelő-és jelzőrendszer által küldött írásos jelzések száma 2022. évben:	8
2.3	Gonddozási tevékenység.....	9
2.4	A szolgáltatást igénybe vevők száma 2022. évben (nem halmozott adatok):.....	11
2.5	A szolgáltatást igénybe vevők hozott problémái 2022. évben.....	15
2.6	Szakmai tevékenység a 2022. év során (halmozott adatok).....	16
2.7	Veszélyeztetett kiskorúak száma 2022. évben.....	17
3	Prevenációs programok és egyéb ellátások	19
3.1	Szabadidős foglalkozások 2022. év során:	19
3.2	Szociális juttatások 2022-es év folyamán	21
4	Összegzés.....	23

1 BEVEZETŐ

1.1 A TERÜLETI IRODA MŰKÖDÉSE A JOGSZABÁLYOK TÜKRÉBEN

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az észlelő- és jelzőrendszer kiépítését és működtetését, mint problémamegelőző funkciót a családsegítők feladatkörébe sorolja. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény olyan preventív és oltalmazó szolgáltatások létrehozására törekszik, mely a családok életébe lehetőség szerint a szükséges minimum szinten történő beavatkozás során kíséri figyelemmel a veszélyeztetett gyermekek sorsát.

A gyermekvédelmi rendszer 3 fő tevékenysége:

- a családban történő nevelkedés elősegítése
- a veszélyeztetettség megelőzése, illetve megszüntetése
- szükség esetén a szülői gondoskodást helyettesítő védelem

A helyben működő alapszolgáltatások koordinációját továbbra is az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat látja el, a szolgálat munkatársainak szakmai támogatását a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője biztosítja.

Magyarország Alaptörvényének rendelkezései, valamint a Magyarország által aláírt és törvényben kihirdetett Gyermekek Jogairól szóló New York-i Egyezmény teremti meg a gyermekek védelmének alapjait. A gyermekek védelméről, és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a végrehajtásáról szóló, 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet megfogalmazásában a család-és gyermekjóléti szolgálat tevékenységi körébe az alábbi feladatok tartoznak:

- ▶ a településen élő gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének folyamatos nyomon követése,
- ▶ a veszélyeztetett gyermek gondozásának-nevelésének segítése és az ezzel kapcsolatos ügyintézés,
- ▶ oktatási-nevelési intézmények gyermekvédelmi feladatának segítése,
- ▶ felkérésre környezettanulmány készítése,

- ▶ a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetésének kezdeményezése,
- ▶ részvétel a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- ▶ a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás,
- ▶ a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés tanácsadás, vagy az ehhez való hozzájutás megszervezése,
- ▶ a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya segítése, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás megszervezése,
- ▶ szabadidős programok szervezése,
- ▶ hivatalos ügyek intézésének segítése,
- ▶ a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében észlelő-jelzőrendszer működtetése,
- ▶ rendszeres esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezése,
- ▶ tájékoztatás nyújtása a lehetséges támogatásokról, az ezekhez való hozzájutás segítése,
- ▶ a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával a gyermek problémáinak rendezése,
- ▶ a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, a válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartás,
- ▶ az egészségügyi és a szociális ellátás, valamint a hatósági intézkedés kezdeményezése,
- ▶ a család harmonikus működésének megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállítása,
- ▶ szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás biztosítása,
- ▶ az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése,
- ▶ közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezése,
- ▶ a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságtörlesztéssel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
- ▶ a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programok és szolgáltatások, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása, illetve továbbirányítása,
- ▶ a menedékhelyi törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítése. A család- és gyermekjóléti szolgálat keretében végzett

tevékenységnek a szolgáltatást igénybe vevő érdekében - mások személyiségi jogainak sérelme nélkül -, a szükséges mértékig ki kell terjednie az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

A hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket, valamint a speciális szolgáltatásokat (pl.: kapcsolattartási ügyelet, pszichológiai-, jogi tanácsadás stb.) a járásszékhelyen működő Békéscsabai Család- és Gyermejkölési Központ biztosítja.

1.2 TÁRGYI FELTÉTELEK BEMUTATÁSA

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermejkölési Központja és Családsegítő Szolgálatának Csorvás Területi Irodája Csorvás Város Önkormányzata Képviselő-testülete döntése alapján 2022. október 14. napjától új helyen, a Csorvás, Kinizsi u. 2. szám alatt, a Védőnői Szolgálat épületében kapott helyet, ahol két irodahelyiséget bocsátottak Szolgálatunk rendelkezésére, így megújult környezetben fogadhatjuk klienseinket. A szolgálat helyiségeinek bútorzata, és tárgyi feltételei megfelelőek. Számítástechnikai felszereltségünk tekintetében kizárólagos használattal az intézmény dolgozói számára egy asztali számítógép, egy notebook (internet elérési lehetőséggel), egy többfunkciós nyomtató, továbbá flottás mobiltelefon áll rendelkezésre. A két családsegítő irodája az emeleten kapott helyet, a kliensek fogadására a földszinti iroda nyújt lehetőséget. Az esetkonferenciák és jelzőrendszeres megbeszélések lebonyolítása a Polgármesteri Hivatal irodahelyiségében zajlik. A kliensek a Védőnői Szolgálat előterében várakozhatnak, bár az előzetes időpontkérés gyakorlatával ügyfeleinket azonnal tudjuk fogadni. Ruhaadományok válogatására előzetes időpont egyeztetés alapján továbbra is a Csorvás, Móra F. u. 29. szám alatti épületben szerdai napokon van lehetőség. Mozgáskorlátozott ügyfeleink számára rendelkezésre áll mozgáskorlátozott feljáró. A szolgálat falain kívül végzett segítő tevékenységek rugalmasabb elvégzéséhez, - mint például családlátogatásokhoz - kettő darab szolgálati kerékpár áll rendelkezésre a családsegítő munkatársak részére.

1.3 SZEMÉLYI FELTÉTELEK BEMUTATÁSA

A Szolgálat szakmai tevékenységét 2022. évben 2 fő családsegítő munkatárs látta el Benkőné Labancz Ilona és Sarkadi Andrea személyében. 2021. december hónaptól Hajzer Gábor pszichológus nyújt speciális szolgáltatás keretében támogatást klienseink részére. Elsősorban a gondozott családok vehetik igénybe a szolgáltatást, különösen azok, akiknek gyámhatósági határozatba foglalt feladatként írják elő, azonban igény és szükség esetén az órakereten belül külsős ügyfelek részére is igyekszik segítséget nyújtani.

Ingyenesen elérhető jogi tanácsadást biztosít speciális feladatellátás formájában a Békéscsabai Családsegítő és Gyermekjóléti Központ Dr. Vári Ádám személyében, aki előzetes telefonos időpont egyeztetés alapján szolgálatunk irodájában fogadja a jogi segítséget kérőket. A hatósági esetek ellátását a Békéscsabai Családsegítő és Gyermekjóléti Központ 2 esetmenedzser munkatársa, Halmágyiné Buday Erzsébet és Makádi Fruzsina koordinálja.

2 SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

2.1 FELADATOK ÉS CÉLOK

Intézményünk a preventív és korrekatív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az igénybevevők önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez.

Legfőbb alapelvünk az emberi méltóság tisztelete, az önkéntesség, az együttműködésen alapuló személyes szolgáltatás, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, az egyén szükségleteire szabott átfogó szemléletű segítségnyújtás, valamint az egyént körülvevő természetes és mesterséges erőforrások közötti hatékony, egymást segítő, építő jellegű együttműködés. Szolgálatunk tevékenységének lényeges eleme, hogy a településünkön élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek. Ezeknek a feltételeknek a megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

A leghatékonyabb a megfelelő időben érkező segítség. A nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor érkező támogatással lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását. Ezért fontos a gyermekjóléti szolgáltatások prevenciós tevékenysége, mely véleményünk szerint a szolgáltatás egyik legfontosabb eleme, ezáltal megelőzhetővé válik a gyermek szakellátásba kerülése. Így tudunk leginkább a jogszabály által előírt feladatunknak eleget tenni, vagyis annak, hogy elősegítsük a gyermekek családban történő nevelkedését, támogassuk a gyermekek szocializációját, és meggátoljuk a veszélyeztetettség kialakulását. Ebben a prevenciós feladatellátásban van óriási szerepe a gyermekvédelmi jelzőrendszernek.

Munkánknak irányt ad a szociális munka etikai kódexe. Szolgáltatásunkat nemre, korra, társadalmi és etnikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, nemi irányultságra, fogyatékosagra és egészségi állapotra való tekintet nélkül, valamint bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával látjuk el. Szakmai tevékenységünk során a titoktartást és az információk felelős kezelését biztosítjuk.

Munkánk során tudatosan vállaljuk:

- * a szociális munka etikai kódexében rögzített normák betartását,
- * önismeretünk, és a személyiségünk folyamatos fejlesztését,
- * szakmai tudásunk folyamatos gyarapítását,
- * a kliensek problémamegoldó kapacitásának fejlesztését,
- * a hátrányos helyzetűek és kisebbségben élők társadalmi képviselését,
- * a társadalmi normák, értékek közvetítését a kliensek felé,
- * a társadalmi szolidaritás erősítését.

2.2 ÉSZLELŐ- ÉS JELZŐRENDSZER MŰKÖDTETÉSE:

Az intézményrendszer átalakításakor fontos célként került meghatározásra a gyermekvédelmi jelzőrendszer megerősítése, mely magában foglalja a szolgálatok ilyen irányú tevékenységének megerősítését, valamint a jelzőrendszeri tagok feladat ellátási kötelezettségének nyomatékosítását. A hatékony jelzőrendszeri munka érdekében fontos és egyértelmű

szabályozás szerint a jelzőrendszer egyetemes, amely a gyermekek mellett a felnőttekre is kiterjed. A feladatellátás iránymutatásául minden évben jelzőrendszeri intézkedési terv készül.

A szolgálat intézményi kapcsolatai:

- * Békés Vármegyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala
- * Család- és Gyermejjóléti Központok
- * Család-és Gyermejjóléti Szolgálatok
- * Rendőrség
- * Polgármesteri Hivatal
- * Helyi és megyei oktatási intézmények
- * Védőnői Szolgálat
- * Egészségügyi alapellátást végzők
- * Békéscsabai Járásbíróság
- * A településen működő, szociális szférában tevékenykedő civil szervezetek.

Segítő munkánk hatékonyságát növeli és a jelzőrendszer magas szintű működtetését biztosítja a különböző foglalkozási ághoz tartozó szakmai képviselőkkel folytatott rendszeres kommunikáció és együttműködés. Ez a kooperáció akkor tud megvalósulni, ha kölcsönös tiszteletre, együttműködési készségre, empátiára és egymás iránti nyitottságra alapul, így a csoportdinamika valóban a közös célt fogja szolgálni. Ez a közös munka a tavalyi év folyamán, mint ahogyan a korábbi években is, megvalósult. A szolgálatunk folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival esetmegbeszélések, esetkonferenciák, és éves szinten minimum 6 alkalommal szakmaközi megbeszélések formájában. Szakmaközi tanácskozásaink célja többek között a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok feladatainak és felelősségének hangsúlyozása, az együttműködés elősegítése és hatékonyabbá tétele. A jelzőrendszer tagjai kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy jelzéseiket írásban tegyék meg, és azok formai és tartalmi követelményei megfelelőek legyenek.

Az esetmegbeszéléseken feltárjuk a veszélyeztetettséget előidéző okokat és ezek megoldására közösen teszünk javaslatot. A gyermekjóléti szolgáltatás fontos feladata az intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

2.2.1 AZ ÉSZLELŐ-ÉS JELZŐRENDSZER ÁLTAL KÜLDÖTT ÍRÁSOS JELZÉSEK
SZÁMA 2022. ÉVBEN:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	7
- ebből védőnői jelzés	(3)
Köznevelési intézmény	5
Rendőrség	3
Család- és gyermekjóléti szolgálat	4
Család- és gyermekjóléti központ	4
Kisgyermekek napközbeni ellátását nyújtók	0
Állampolgár	1
Összesen	25
A jelzésekkel érintett személyek száma	14

2022. évben az előző évhez képest csökkent a jelzések száma. Legnagyobb arányban az egészségügyi szolgáltatóktól érkeztek jelzések, ami elhanyagolással (rendelésre szülő nélkül érkező gyermek, tankötelezettségét nem megfelelően teljesítők gyakori megjelenése) kapcsolatos jelzési kötelezettséggel magyarázható. Míg a 2021. évben a legtöbb jelzés köznevelési intézményből érkezett, addig az elmúlt évben csak 5 esetben jelzett az iskola, igazolatlan mulasztás miatt. Egyéb problémáról nem volt tudomásunk.

A védőnői szolgálatnak a gyermekvédelem rendszerében igen fontos és kiemelt szerepe van. A korosztályba tartozó gyermekek családjával ők állnak szoros kapcsolatban, így a veszélyeztetésről is általában ők értesülnek először. Elengedhetetlenül fontos, hogy a védőnő a tudomására jutó tényezőkről azonnal értesítse a Szolgálatot, hogy az meg tudja tenni a megfelelő lépéseket. Hasonlóképpen, amennyiben a Szolgálat felé érkezik az első jelzés, továbbítjuk azt a védőnők felé, így több ponton tudunk támaszt, segítséget nyújtani a családnak. Az elmúlt évben is kiemelkedő volt a védőnői szolgálattal való együttműködésünk, különösen

2022. év októbere óta a felmerülő problémák esetén azonnal tudunk konzultálni egymással, így több családnak tudtunk közös összefogással segítséget nyújtani. Feladat ellátásunkat és együttműködésünket a védőnőkkel nagymértékben támogatja, hogy szolgálataink egy épületben, szomszédos irodákban kaptak helyet.

A bejövő jelzések súlyosságát mérlegelve sürgős esetben a lehetőség szerinti legrövidebb időn belül kapcsolatba lépünk a bejelentést küldő intézménnyel vagy személlyel, illetve a „jelzett” és veszélyhelyzetbe került családdal, személlyel.

Éves szakmai tanácskozás

2023. február 16.

A Gyvt. 17. §-a és az Szt. 64.§ (2) bekezdése szerinti, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése körében a család – és gyermekjóléti szolgálat minden év február 28. napjáig tanácskozást szervez, és minden év március 31. napjáig éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, amely az éves szakmai tanácskozáson elhangzottakra épül. Az éves tanácskozáson a helyi és járási illetékességű jelzőrendszer tagjai vesznek részt és számolnak be 2022. évi szakmai munkájukról, valamint értékelik a gyermekek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszer működését, az együttműködés hatékonyságát. A tanácskozás célja, hogy a jelzőrendszeri tevékenységet átfogóan értékelje, valamint, ha szükséges, a következő évre vonatkozóan kijelölje a lehetséges fejlesztési irányokat. A jelzőrendszeri tagok által előzetesen megküldött írásos értékeléseket, az előző év szakmai tapasztalatait, valamint a tanácskozáson elhangzó véleményeket, javaslatokat figyelembe véve készül el az éves jelzőrendszeri intézkedési terv, annak érdekében, hogy a gyermekeket veszélyeztető tényezők felismerése, jelzése és a felmerülő problémák kezelése minél hatékonyabban tudjon megvalósulni a következő évben is.

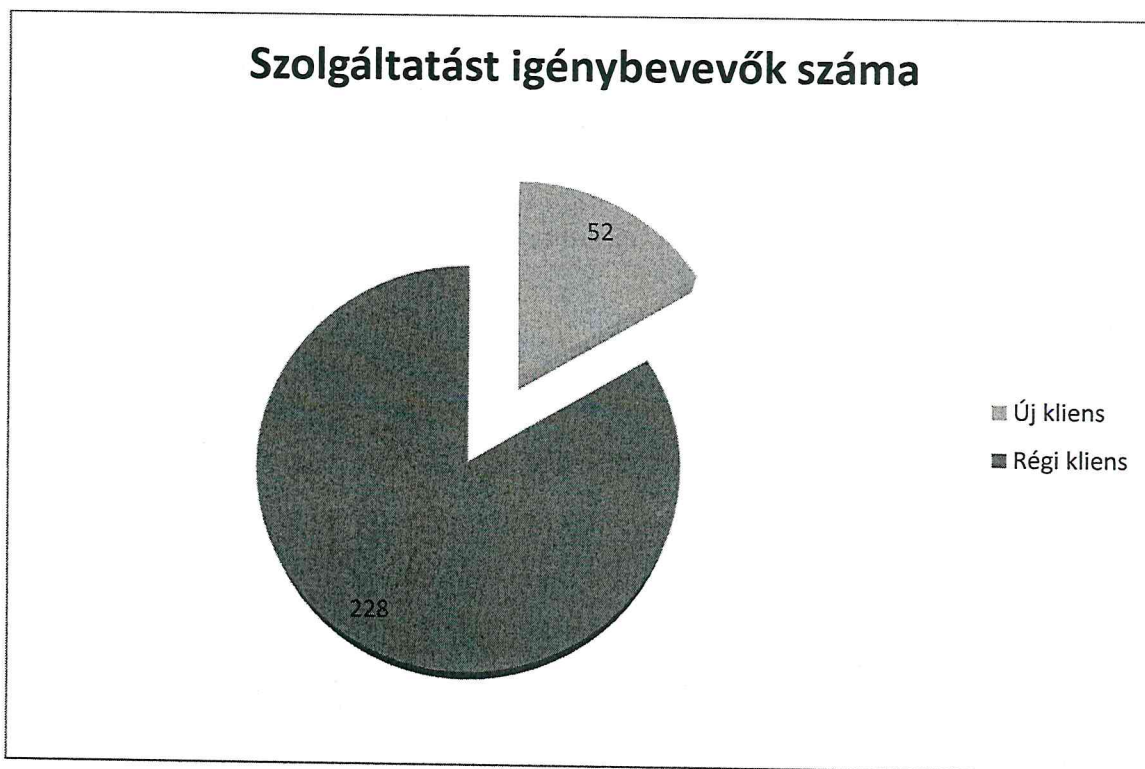
2.3 GONDOZÁSI TEVÉKENYSÉG

A jogszabály szerint, a Szolgálatnál dolgozó családsegítő munkatársak együttműködési megállapodás megkötését követően havi minimum háromszori találkozás keretein belül végzik a segítő tevékenységet, melyet az esetenaplóban dokumentálnak, valamint az ügyfélfogadási időben jelentkező egyszeri esetkezeléssel megoldható problémákkal érkező kliensekkel végeznek szociális szakmai tevékenységet.

Az intézmény szolgáltatásait minden Csorvás város közigazgatási területén lakhellyel és tartózkodási hellyel rendelkező lakos, valamint a városban tartózkodó hajléktalan személy igénybe veheti. A szolgáltatást igénybevevők teljes számának továbbra is jelentős részét az együttműködési megállapodás keretein belül gondozott esetnaplós családok teszik ki, azonban az elmúlt évekhez hasonlóan 2022. évben is gyakran keresték fel szolgálatunkat időskorú személyek ügyintézésben kérve segítséget, illetve nem csak idősök fordulnak szolgálatunkhoz tanácsadásért jogi ügyekben, pszichológiai kérdésekben, gyámhivatali, bírósági ügyek intézésében. Az ellátott családok közül 25 családban élnek veszélyeztetett kiskorú gyermekek a 2022 évben.

A forgalmi napló adatai alapján a szakmai tevékenység száma (éves forgalom, halmozott adat): 1854 fő

A szolgálatot felkeresők száma 2022. évben 280 fő volt, ebből 52 fő először járt az intézményben, és 228 fő tartozott a régi klienseink közé.

2022. évben az ellátottak számára vonatkozó adatok

2.4 A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBE VEVŐK SZÁMA 2022. ÉVBEN (NEM HALMOZOTT ADATOK):

1. A szolgálatnál megjelent személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

Együttműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
	Férfi	3	2	4	5	1	3	7	2	0	27
	Nő	1	5	10	9	1	7	7	2	1	43
	Összesen	4	7	14	14	2	10	14	4	1	70

Nem együttműködési megállapodás alapján	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
	Férfi	6	9	15	4	2	4	9	11	17	77
	Nő	4	13	14	4	3	9	40	15	31	133
	Összesen	10	22	29	8	5	13	49	26	48	210

Összehasonlítva az együttműködési megállapodással és a nem együttműködési megállapodás alapján megjelent személyek számadatait, megállapíthatjuk, hogy az előző évhez viszonyítva megemelkedett a száma a nem együttműködési megállapodás alapján jelentkezőknek. Mindez azzal magyarázható, hogy többen fordulnak hozzánk segítséget kérve a fenti ügyek intézésében és a hatsági intézkedéssel érintett eseteink is ebbe a kategóriába sorolhatók 2021. június 5. napjától.

Továbbra is magas a 35-49 éves korosztályba tartozó nők aránya, akik jellemzően adományosztás és egyéb ügyeik intézése kapcsán keresték fel szolgálatunkat.

A megállapodással gondozott kliensek száma a 6-13 éves, valamint a 14-17 éves korosztályban a legmagasabb, ezen belül a nők aránya duplája a férfiaknak, ez az érték az ellátásban részesülő gyermekek számát tükrözi vissza. A gondozási esetek több mint 90%-ában kisgyermeket és kamaszokat nevelő családok az érintettek, valamely veszélyeztető tényező kialakulása miatt. Az ellátott családok tekintetében a 35-49 éves korosztályba tartozó nők és férfiak állnak a következő legmagasabb értékekkel a megoszlásban, ők, valamint a 25-34 év közötti nők

korosztálya alkotják a gondozott gyermekek szüleit. Ez a szám az ellátásban részesülő gyermekekhez képes nem számottevő, ami arra utal, hogy többgyermekes családokról van szó. A 62 és annál idősebb korosztály gondozottjainak alacsony száma azzal magyarázható, hogy 18 év alatti kiskorú gyermeket csak elvétele nevelnek családjukban.

2. Gazdasági aktivitás szerinti megoszlás az együttműködési megállapodással rendelkezők körében:

A fenti diagram az esetenaplós kliensek gazdasági aktivitás szerinti megoszlását szemlélteti, mely az előző év számaival majdnem teljes egyezést mutat.

- * A szolgáltatásokat igénybe vevők együttműködési megállapodás alapján **70 fő, melyből 30 fő az eltartott**. A magas arányt a még szüleikkel együtt élő, leginkább köznevelési intézményben tanuló gyerekek adják.
- * A **15 fő inaktív** gazdasági státuszú kliens, a felvétel időpontjában kereső tevékenységet nem folytattak, de keresettel, jövedelemmel rendelkeztek, így
 - a saját jogú nyugellátásban, nyugdíjszerű ellátásban, járadékban részesülők,
 - a hozzátartozói jogon folyósított nyugdíjban vagy egyéb ellátásban részesülők,
 - a gyermekgondozás (nevelés) címen ellátásban részesülők,

- a munkanélküli-ellátásban részesülők, akik nem minősülnek munkanélkülinek (pl. nem keresnek munkát),
 - a vagyonukból vagy egyéb, nem munkával kapcsolatos jövedelemből élők
- * A **21 fő foglalkoztatott** munkahelyét tekintve az előző évekhez viszonyítva már nem a közmunkaprogramon belüli foglalkoztatást jelenti. Elenyésző azok száma a gondozottak között, akik közfoglalkoztatottként dolgoznak.
- * A **munkanélküliek** száma **4 fő** az adatfelvétel időpontjában.

3. Együttműködési megállapodással szolgáltatást igénybe vevő személyek száma legmagasabb iskolai végzettség szerint:

Iskolai végzettség	Fő
Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	29
Általános iskola nyolc osztálya	24
Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	9
Befejezett szakközépiskola	6
Befejezett gimnázium	1
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	1
Összesen	70

Iskolai végzettség alapján elmondhatjuk, hogy a kliensek többsége nyolc általános vagy 8 osztállynál kevesebb végzettséggel rendelkezik, ami alatt természetesen legnagyobb részt az óvodás és általános iskoláskorú gondozott gyermekek értendők. Az általános iskola 8 osztályt végzettek többségét a gondozott gyermekek szülei teszik ki.

A szakiskolai és annál magasabb végzettséggel rendelkező klienseink aránya kis mértékben emelkedett, és jelenleg is van a gondozott családok között olyan, ahol a szülő a munkavégzése mellett képzésben részesül. Az alacsony iskolai végzettség, gyermeknevelési problémák, a szülők munkaerőpiacon való érvényesülése negatív alkotóelemeit képezheti. A szülők iskolázottsága, foglalkozása a család kulturális háttere meghatározó szerepet játszik a gyermekben kialakult mintákban. Azonban szolgálatunk gondozottjai között is van olyan eset, mellyel kapcsolatban elmondhatjuk, hogy a kivétel erősíti a szabályt. Az 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező kliensünk évek óta gondozás alatt áll, gyermekei védelembe vétele

2022. évben is fennállt. A magas iskolázottság ugyan pozitív momentum, de önmagában kevés ahhoz, hogy a szülői minta pozitív, követendő modelljévé váljon, különösen akkor, ha pszichiátriai betegség nehezíti a példamutatást.

4. A szolgáltatást igénybe vevő családok száma a család összetétele szerint együttműködési megállapodással

Családi összetétel	Családok száma
Egyedül élő	2
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	0
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1–2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	6
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	5
Egy szülő/törvényes képviselő 1–2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	7
Egy szülő/törvényes képviselő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	5
Egyéb	0
Összesen	25

A Szolgálat által gondozott kliensek közel azonos számadatokat mutatnak a házastársi/ élettársi kapcsolatban, illetve egyedülálló szülőként gyermeket nevelők, ahol a legnagyobb probléma gyakran anyagi természetű, és ez a probléma hatványozódik a több gyermeket nevelők esetében. Az egyszülős családokban sűrűbben fordul elő a gyermekek nevelésével kapcsolatos probléma, hiszen a szülő figyelmét és energiáját nehezebben tudja megosztani gyermekei között.

2.5 A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBE VEVŐK HOZOTT PROBLÉMÁI 2022. ÉVBEN

A szolgáltatást igénybe vevő együttműködési megállapodással rendelkező személyek száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma alapján:

A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	1	7
Családi-kapcsolati konfliktus	4	8
Családon belüli bántalmazás	3	5
Elhanyagolás	4	8
Gyermeknevelési	7	12
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	0	0
Magatartászavar, teljesítményszavar	0	0
Fogyatékoság, retardáció	0	0
Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	0	0
Szenvedélybetegség	1	1
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	0	0
Foglalkoztatással kapcsolatos	0	0
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	0	8
Ügyintézésrel kapcsolatos	0	0
Információkérésrel kapcsolatos	0	0
Egyéb	0	0
Összesen	25	57

A főbb problémátípusok vonatkozásában a gyermeknevelési problémák szerepelnek az első helyen. Azonos számban jelentkezik a családi- kapcsolati konfliktus és az elhanyagolás, adatait tekintve a gondozott családok 2/3-ában fordulnak elő ezek a nehézségek. A családon belüli verbális bántalmazás továbbra is problémát jelent és komoly pszichés megterhelést okoznak a gyermekekben.

A családok életmódjából, a következetlen és elhanyagoló nevelésből adódóan egyre több gyermeknél tapasztalható az agresszív magatartás. Ennek egy része a kielégítetlen szükségletekből, más része a média és a család által közvetített mintákból adódik. Az anyagi nehézséggel összefüggésben álltak a foglalkoztatási problémák, valamint az emberek egészségi állapotának romlása, mely által bevételük csökkent, kiadásai pedig megemelkedtek. Nehézségeiket enyhíteni igyekszünk szociális akciók, természetbeni juttatásaink formájában. A

kilátástalanság egy adott helyzetből nagy lelki terhet róhat adott kliensekre, ezért fontos, hogy a családsegítő felismerjen egy-egy ilyen esetet és mentális támogatás formájában megpróbálja a kliens terheit csökkenteni. A személyes kapcsolattartás során fenti problémák megoldására hívjuk fel a figyelmet, és megbeszéljük az áthidaláshoz vezető lehetőségeket. A félévenkénti felülvizsgálat során, ha az esetek többségében nem tapasztaltunk tartós javulást a probléma megszüntetésére vonatkozóan, további fél évre meghosszabbodik az alapellátás. A gyermekvédelmi prevenció elképzelések megvalósításához minden esetben szükség van a szülő együttműködésére is, melynek hiánya sok esetben az erőfeszítések ellenére is eredménytelenséghez vezet. Sajnos éppen azok a szülők nem együttműködők, akiknek a gyermekeikkel gondok vannak (pl. távolmaradás az esetkonferenciáról).

2.6 SZAKMAI TEVÉKENYSÉG A 2022. ÉV SORÁN (HALMOZOTT ADATOK)

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	322	84
Segítő beszélgetés	105	26
Tanácsadás	92	38
Ügyintézéshez segítségnyújtás	426	172
Konfliktuskezelés	3	8
Kríziskezelés	0	0
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - pénzbeli	66	29
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - természetbeni	25	156
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	3	5
Esetkonferencia	5	18
Esetmegbeszélés	38	28
Esetkonzultáció	186	62
Szakmaközi megbeszélés	6	
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	15	6
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	18	36
Családlátogatás	62	94
Adományközvetítés	482	190
ÖSSZESEN	1854	952

Az elmúlt évben is a szakmai tevékenységek közül első sorban adományközvetítések, továbbá az ügyintézésekben nyújtott segítségnyújtás (pl.: tanácsadásért jogi ügyekben, pszichológiai kérdésekben, gyámhivatali, bírósági ügyek intézésében, hivatalos levél értelmezése, nyugdíjkérelmek, stb.) miatt keresték meg Szolgálatunkat az ügyfelek. Munkánk során az információnyújtás mellett fontos szerepet kapott a segítő beszélgetés, tanácsadás. Meglátásunk szerint a gyermeket nevelő családokat elsősorban nem csak a szegénység, depriváltság terheli, hanem mentális és pszichés leterheltség is. A Szolgálatunkhoz forduló pszichés leterheltséggel élő családok esetében fontosnak tartjuk, hogy képessé és nyitottá váljanak az adott probléma megoldásában való közreműködésre.

A gyermekjóléti szolgáltatást nagyrészt anyagi, megélhetési gondokkal küzdők veszik igénybe, illetve a kliensek ezt hozzák eredendő problémaként, anyagi gondjaikkal magyarázzák életviteli problémájukat. A gondozott családok esetében szakmai tevékenységünk, illetve az esetkezelések jellege nagyban megváltozott. Az utóbbi évben egyre több új keletű problémával állnak szemben a családsegítők, melyek pszichésen nagyon megterhelők. Fontos, a családsegítés egyik alapvető feladata a kliensek képessé tétele, ami a gyakorlati munkavégzésünk során annyit tesz, hogy adott feladat önálló elvégzéséhez kell irányt mutatnunk, segítséget nyújtanunk ahelyett, hogy helyettük végezzük el a feladatot, hiszen az utóbbi esetében a probléma eszkalálódása elkerülhetetlen.

2.7 VESZÉLYEZTETETT KISKORÚAK SZÁMA 2022. ÉVBEN

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Nevelési probléma	10
Szülők, család életvitele	4
Családi konfliktus	2
Gyermek családon belüli bántalmazása	3
Gyermek elhanyagolása	3
Tankötelezettség elmulasztása	3
Egyéb (magatartási csoporton belül)	5
Anyagi probléma	16
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	25
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	46

A családgondozás során leggyakrabban előforduló problémátípusok a fenti táblázat tükrében:

Az elmúlt évtizedek társadalmi-gazdasági folyamatai egy mindinkább gyorsuló változást idéztek elő. Ezek a folyamatok nagymértékben hatnak a családok helyzetére. Nőtt a válások, a különélések és a házasságon kívül született gyermekek száma. A megváltozott együttélési minták nyomán a család fogalma és egyúttal funkciója is átalakult. A tapasztalat azt mutatja, hogy a társadalom egyre szélesebb köre nem tud lépést tartani a változásokkal, nem – vagy segítséggel is alig – tudja kezelni a nehézségeket. A családok és a gyermekek egyre nagyobb és egyre összetettebb problémákkal küzdenek. Összességében elmondható hogy évről évre nő a gyermekjóléti szolgáltatás látókörébe került gyermekek száma. Megfigyelhető, hogy nőtt egy-egy eset vonatkozásában a gondozási időtartam is. Megnövekedtek a családok terhei, melyek enyhítésére nem állnak rendelkezésre a megfelelő eszközök. Ez esetben az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének hatása még csak ritkán vált ki érezhető változást vagy visszatartó erőt. Jellemző, hogy a családokban a problémák egyre inkább halmozottan jelennek meg, a gondok eredete, oka az összetettségük miatt egyre nehezebben meghatározható, így a megoldás felé vezető hatékony módszerek megtalálása és megvalósítása sem könnyű feladat.

A gyermekjóléti alapellátás keretében a gyermekek és családjaik együttműködése az önkéntességen alapul. Azonban önkéntes megkereséssel kevésbé, elsősorban a jelzőrendszer által történt jelzés alapján kerülünk kapcsolatba a családokkal, másodsorban a Gyámhivatal írhatja elő meghatározott időre alapellátásban történő gondozásukat. A perifériára sodródott családok közül vannak, akik büntetésként élik meg azt a szolgáltatást, amely a segítségükre lenne hivatott.

A gyermeket veszélyeztető helyzetek súlyosabb formái közé tartozik a családon belüli erőszak, ezen belül a gyermekbántalmazás. A bántalmazással kapcsolatba kerülő segítő szakemberek feladata nehéz, mivel a fizikai bántalmazást felismerni nem könnyű, a bántalmazás tényét az érintettek gyakran eltitkolják, a bántalmazásra utaló jelek pedig sokszor nem egyértelműek. A fizikai bántalmazás megnyilvánulhat egyedi vagy ismétlődő eseményekben. A családon belüli bántalmazás kérdésében nehéz konkrét adatokkal szolgálni, hiszen ezek a cselekmények nagy része látenciában marad. A tudomásra jutást akadályozó tényezők gyakorta az áldozatok szégyenérzete, félelemérzete az újabb bántalmazástól, az anyagi függés, a kiszolgáltatottság érzete, az önállótlanóság.

A gyermekek családon belüli bántalmazása elsősorban nem fizikai, hanem inkább lelki-érzelmi jellegű, amely többnyire az alkoholproblémákkal, pszichiátriai betegségekkel, valamint a

szegénységgel küzdő családokban fordul elő. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tapasztalata az, hogy a gyermekek esetenként a párkapcsolati erőszaknak akaratlanul is szemtanúivá és/vagy résztvevőivé válnak. A családon belüli erőszakot követően a családsegítőnek oly módon kell krízist kezelni, amely megakadályozza a bántalmazott fél további bántalmazását.

3

4 PREVENCIÓS PROGRAMOK ÉS EGYÉB ELLÁTÁSOK

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 38.§ (1) és 39.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekjóléti szolgálatok feladata a veszélyeztetettség megelőzése. A 39.§ (2) bekezdés d) pontja konkrétan megnevezi a szabadidős programok szervezését, mint a veszélyeztetettség megelőzésének eszközét.

A szabadidős programok szervezése, kivitelezése, valamint az ezekhez való hozzájutás segítése az elsődleges prevenció egyik legfontosabb eszköze. Amennyiben a gyermeknek értelmes elfoglaltságot tudunk kínálni a szabadidejére a csavargás, csellengés helyett, akkor nagyobb az esélye arra, hogy ne váljon devianciára hajlamos csoport tagjává. Megtanulja az idejét hasznosan eltölteni, lehetőséget kap egy másfajta értékrend elsajátítására, kortárs és egyéb segítő kapcsolatainak kiépítésére az iskolán kívül is, és megtanul kommunikálni. Mindezeket úgy tudjuk nyújtani neki, hogy nem direkt módon „oktatva”, hanem a saját élmény megtapasztalásán, valamint a kortárs csoport ráhatásán keresztül indirekt módon válik sajátjává. Az sem elhanyagolható hatás, hogy ezek a gyermekek megtapasztalják a közösséghez tartozás élményét is. Sok hátrányos helyzetű gyermekre jellemző az, hogy nem fogadják el őket, peremhelyzetben vannak a csoporton belül, saját közegükben verődnek össze, ami még inkább fokozza az elszigetelődésüket. Gyermekvédelmi szakember vezetésével jó irányba befolyásolható ez a folyamat is.

4.1 SZABADIDŐS FOGLALKOZÁSOK 2022. ÉV SORÁN:

A szabadidős programok felüdülést, emocionális, közösségi élményeket, kapcsolatteremtési lehetőséget nyújtanak a gyermekeknek, a játékon keresztül nevelnek az egészséges életre, a szabadidő hasznos eltöltésére. Ezáltal egy újfajta jó kapcsolat alakulhat ki, ami jelentősen hozzájárulhat a családgondozás sikeréhez. 2022. évben nagy sikerrel kerültek megrendezésre játszóházaink, melyeket eredetileg havi rendszerességgel terveztünk megrendezni, azonban a résztvevő gyermekek kérésére egyre gyakrabban került sor a játékos találkozásokra.

Játszóház

Helyszín: a Családsegítő Szolgálat irodája

Dátumok: 2022. április 7. – Húsvéti Játszóház
2022. május 18. – Anyák napi Játszóház
2022. június 15. – Tanérváró Játszóház

Szünnidei Játszóházak:

2022. június 22.
2022. július 27.
2022. augusztus 4.
2022. augusztus 10.
2022. augusztus 17.
2022. augusztus 31.

A szabadidő hasznos eltöltésére, a gyerekekkel való kötetlen beszélgetés megvalósítása céljából szerveztük a játszóházakat, melyben a gondozott családok gyermekei vettek részt. A felkínált szabadidős programok közül legtöbbször fejlesztő társasjátékokat választottak, mely önfeledt szórakozást biztosított a résztvevőknek.

Szent Iván éj program

Helyszín: a Csorvási Művelődési Ház udvara 2022. június 24.

A Bartók Béla Városi és Iskolai Könyvtár szervezésében került megrendezésre a településen élő gyermekek részére a szabadidős program, melyre szolgálatunk saját készítésű süteménnyel járult hozzá.

„Adni jó” program

Helyszín: Csorvás, Családsegítő Szolgálat 2022. december 20.

Karácsonyváro programunk keretében Családsegítő Szolgálatunk az Élelmiszerbank és az orosházi LIDL által felajánlott adományokat osztotta szét, mely az adventi meleg étel osztás helyett valósult meg.

4.2 SZOCIÁLIS JUTTATÁSOK A 2022-ES ÉV FOLYAMÁN

A nehéz anyagi helyzet következményeinek enyhítését célozza az adományok osztása. Ez a szolgáltatás az intézmény alapszolgáltatásai közé tartozik. Szolgálatunk a település segítő szándékú állampolgárainak felajánlásaiból folyamatosan tudott ruhaadományt közvetíteni a rászorulóknak részére. A 2022. év során 6 db asztali számítógépet kapott Szolgálatunk lakossági felajánlásból. Ezen kívül játékok, könyvek, cipők válogatására is volt lehetőség.

- **Folyamatos ruhaválogatás**

Ruhaadomány gyűjtése és kiadása a beszámolási időszakban folyamatos volt, bár a nagyobb adományok esetében tárolási gondjaink adódnak. Örömmel tapasztaltuk, hogy a helyi lakosság továbbra is adakozó volt az elmúlt időszakban.

2022. február 2. Ruhaadomány ukrán menekültek részére

- **Lisztadomány**

A MAGOSZ és a NAK által megvalósított „*Magyarok Kenyere 15 Millió Búzaszem*” 2022. évi projekt keretében intézményünk is részesült lisztadományban, melyet a rászoruló családok és egyedül élő idősök karácsony közeledtével örömmel vettek át.

- **LIDL adomány**

2022. június 1. napjától havonta egy-kettő alkalommal élelmiszer adományt (pékáru, zöldség, gyümölcs) osztunk rászoruló családok részére.

- **Számítógép felajánlás adományozása**

Lakossági felajánlásból 6 számítógépet tudtunk kiosztani elsősorban a gondozott családjaink között.

- **Karácsonyi adományosztás**

Családsegítő Szolgálatunk az Élelmiszerbank és az orosházi LIDL által felajánlott adományokat osztotta szét 2022. december 20. napján. Ezen felül 70 gyermek részére tudtunk ajándékot biztosítani.

Összehasonlíthatatlan a viszonylag stabil anyagi háttérrel rendelkező családok alapvető működése és a szegénységben, mélyszegénységben élő családok napi szintű megküzdése, problémáik és megoldási mintáik, lehetőségeik nagyban különböznek egymástól. A társadalom-szintű változások miatt a jobb anyagi körülmények között élő családok kohéziója is megrendült. Kérdéssé vált, hogy milyenek az igazán jó családi minták, de az tény, hogy az egyre gyorsuló technikai fejlődéssel, a közösségi hálók térnyerésével a családon belüli kommunikáció, a problémák közös megoldása és az együtt töltött idő mennyisége lecsökkent, az együtt-gondolkodás lassan megszűnik. A szülők és gyermekek közötti kommunikáció egyre inkább elsorvad. A gyerekek elmagányosodnak, egyedül maradnak problémáikkal. A szülői elhanyagolás új dimenziói jelennek meg. A szegényebb anyagi körülmények között élő családokban sajnos nagyon sok szülő nem gondoskodik megfelelően gyermekeiről, ebben csak részben felelős az anyagiak hiánya, vagy az aluliskolázottság. Ugyanakkor az elhanyagolás jelei mutatkoznak jobb anyagi körülmények között élő gyermekek esetében is, ahol éppen az a probléma, hogy a kor technikai vívmányainak elérhetősége vonja ki a fiataalt a családi élet mindennapjaiból. A családsegítő idejének legnagyobb részét olyan egyénnel, családokkal tölti, amelyek az adott időszakban éppen változnak, vagy változtak. A segítő szakember, aki nem veszi figyelembe az aktuális probléma szisztémás vonatkozásait (tehát nem rendszerben gondolkodik), azt kockáztatja, hogy elvéti az aktuális élethelyzet értékelését, amelyben a kliens most él. Munkánk során számunkra is néha kétséges, hogy elérünk-e sikert, hiszen évekig tartó, kevés eredményt hozó folyamatos ügyé válhat egy-egy probléma, az egyén, vagy a család pedig napokig, néha akár hónapokig tartó krízishelyzetben élhet. Sokszor csak egy apró lépést tudunk tenni a probléma súlyához képest, ez azonban mégis azt jelentheti az egyén, vagy a család számára, hogy valamerre el tud indulni, életét tovább tudja vinni, vagy legalább jelen helyzeténél, állapotánál „lejjebb” nem csúszik. Éppen ezért mindig meg kell kísérelni, hogy az adott problémát a legnagyobb még kezelhető rendszeren belül vizsgáljuk. Nem elegendő az egyéni élettörténetre, problémára fókuszálni, az emberekkel családjuk, illetve többi kapcsolatuk kontextusában kell dolgozni.

A kötelező adminisztrációs terhek időt vesznek el a klasszikus családgondozás lehetőségétől, a nyugodt hangvétellű családlátogatások és a segítő, akár terápiás beszélgetések helyett „tűzoltás” jellegű, rövid ideig tartó, inkább ellenőrző jellegű családlátogatásokra marad idő. Nehezíti az

esetkezelést továbbá, hogy egy – egy család nehezen elérhető, kevésbé együttműködő, az igazságot elhallgató, így csökkentve le a számára nyújtható segítség hatékonyságát, hiszen a probléma mielőbbi megoldására lenne szüksége, de elérhetetlenségével ő maga szab gátat saját fejlődésének.

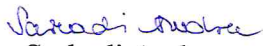
Fontos, hogy el tudjuk fogadtatni munkánk lényegét: nem „problémamegoldók” vagyunk, hanem „útmutatók”, „képesse tevők”, és mindenkinek magának kell kézben tartani, irányítani az életét, még ha ehhez, akkor éppen segítségre is van szüksége.

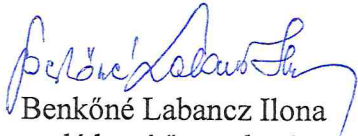
Elkövetkezendő időszak célkitűzései

- * A szolgáltatást igénybe vevő kliensek szükségleteihez igazodva szolgáltatások biztosítása.
- * Adomány gyűjtése folyamatosan.
- * Továbbképzésen való részvétel, képességek fejlesztése.
- * Szervezetekkel, intézményekkel a kapcsolatok ápolása, további fenntartása és bővítése.
- * Továbbra is kiemelt feladat a jelzőrendszer minél hatékonyabb működtetése.

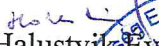
Csorvás, 2023. január 25.

Készítette:

Sarkadi Andrea
családsegítő munkatárs

Benkőné Labancz Ilona
családsegítő munkatárs

Jóváhagyta:

Halustyik Éva
intézményvezető

